

Po Jugoslaviji

Rojstni in imendan dr. Mačka. V soboto in nedeljo so se vršile širom Hrvatske, zlasti v Zagrebu, velike prireditve v proslavo rojstnega dne in godu voditelja hrvatskega naroda. Oče dr. Mačka je bil slovenskega rodu, rojen v Pilštanju, rojstnem kraju slovenske svetnice sv. Heme. Hrvatski narod je porabil priliko proslave, da je izrazil svojemu voditelju globoko hvaležnost in neomajno zvestobo. Združujoč se v duhu z bratskim hrvatskim narodom in veseleč se njegovih velikih političnih uspehov, »slovenski narod« — tako je voditelj slovenskega naroda g. minister dr. Anton Korošec častil dr. Mačku — »srčno pozdravlja voditelja hrvatskega naroda ob priliki njegovega rojstnega dne in godu z iskrenimi željami za dolgo in blagoslovljeno življenje«. Prisirčne častitke je poslal tudi g. ban dr. Natlačen v imenu dravske banovine.

Komunističnim zanešenjakom za uho. Brat znanega umrlega predsednika Samostojne demokratske stranke Svetozarja Pribečevića, Adam Pribečević je komunističnim agitatorjem v naši državi zapisal v opomin v kmetškem listu »Seljaško kolo« tele besede: »Danes je vsa naša politična modrost v tem, da od svoje strani storimo vse, kar je mogoče, da preprečimo vojskovanje na naši zemlji. To

se pravi, da od svoje strani ne smemo storiti nič takega, s čimer bi koga izzivali na vojno... Zato je skrajna norost tista agitacija, ki jo med našim narodom razširjajo nekateri zanešenjaki, češ kako naglo bo semkaj prišla sovjetska Unija in kako naglo bo začela deliti zemljo. Najprej bodi povedano, da sovjetska Unija ne deli zemlje, marveč jo vsem jemlje. V sovjetski Uniji ima kmet samo vrt, drugo zemljo pa kmetje obdelujejo skupno pod nadzorstvom kot delavci v tovarni, plačo pa dobivajo po številu delovnih dni ter po oceni brigadirja, predelavca, ki delo nadzira... V primeru vojne za Balkan, zlasti pa za našo državo, bi gotovo vse balkanske in srednjeevropske države šle z Nemčijo in Italijo. Celotna Japonska bi ne bila mirna v tem primeru. Zato tudi sovjetska Rusija ne bo silila semkaj. To bi se moglo zgoditi le, če bi se Nemčiji slabo godilo, in sicer tako slabo, da bi Nemčija ne bila več nevarna sovjetski Uniji. V kaj takega pa je zdaj težko verjeti. In v toliko je ta agitacija še bolj neumna. Ne da bi taka agitacija imela količkanje upanja v kak uspeh, je pa vendar obsodbe vredna, ker nas vse in našo državo spravlja v veliko nevarnost.«

Opustošenje po toči, viharju in nalivih

V zadnjem času se, žal, množijo naša poročila o hudih vremenskih nesrečah, katere povzročajo po Sloveniji toča, viharji ter nalive. Opisali smo v našem listu, kako hudo je udarila letos toča vse Slovenske gorice in del Dravske doline. Tema občutnima vremenskima nesrečama so sledila opustošenja hmeljskih nasadov, polj in vrtov po celjski okolici, v Zagorju ob Savi, v konjiškem okraju in v Štrigovi pri Ljutomeru.

Hudo udarjena Celje in okolica

Proti sredi minulega tedna so se zgrnili črni oblaki nad spodnjo Savinjsko dolino. Nankrat je postalo povsem temno. Le gosto švigajoči bliski so oznanjali z grmenjem, da bo neurje spremljano od toče. Med močnim nalivom se je usula kot orehi debela toča, ki je povzročila v nekaj minutah strašno opustošenje od Griž do Petrovč in Arje vasi do Levca in do Medloga pri Celju.

Uničena je dobro obetajoča letina hmelja, poljskih pridelkov, sadnega drevja in vrtov.

Najhuje so prizadeti kraji Petrovče, Griže in Kasaze. Celje je bolj trpelo od viharja kakor pa od toče, ki je pa razbila po mestu mnogo šip na oknih in po izložbah ter podrobila precej opeke na strehah.

Iz Medloga je zavila glavna nevihta proti Lokrovcu, kjer je zbila toča vse pridelke. Iz Lokrovca je odhrumelo neurje proti Vojniku, kojega okolica je povsem uničena.

Toča je pobila ponekod tudi perutnino in ptice po poljih. Na šoli in občinski hiši v Petrovčah so bile pobite od toče vse šipe.

V okolici Žalca so našli komade toče, ki so tehtali do 30 dkg. Toča je opustošila tudi Babno in Lopato pri Celju. Vihar je v Celju izruval veliko lipo pred cerkvijo na Hribu sv. Jožefa in več dreves pred pravoslavno cerkvijo sv. Save ter lomil drevje v mestnem parku. Tudi v Savinjski dolini je povzročil vihar veliko škodo na drevju. V celjskem mestnem zavetišču v Medlogu je toča uničila vse pridelke, pobila nekaj perutnine in zdrobila mnogo šip na poslopjih in toplih gredah. Tudi okolica mestnega zavetišča je zelo prizadeta.

Hudourni povodenj v Trbovljah in Zagorju

Isti dan, kakor Savinjsko dolino, je doletela huda vremenska nesreča Trbovlje in Zagorje, kjer je povzročila nenadna povodenj večje opustošenje kakor pa toča. Utrgal se je nekje v hribih oblak, kar je povzročilo hudourni povodenj, ki je uničila polja. Voda je vdrla v hiše, prevračala pohištvo in naraščala tako naglo, da je segala ljudem do prs. Po nekaterih nižje stoječih hišah so se morali ljudje zateči na podstrešja. V nekaj minutah je bila vsa kotlina spremenjena v jezero, po katerem so gonili valovi pohištvo, deske, razdrte brvi in celo živino je odnašala nevzdržno deroča voda. Med nalivom je padala toča, ki pa ni toliko škodovala, kakor hudourni povodenj.

Velika škoda v okraju Slovenske Konjice

Vremenska nesreča, ki je tako hudo udarila spodnji del Savinjske doline, je opravila svoje uničevalno delo tudi še po mnogih krajih konjiškega okraja. V samih Konjicah je padala toča dobrih pet minut, vendar škoda še ni tako velika. Usodepolno pa so trpeli od udarcev debelih ledenih zrn kraji vzhodno od Konjic proti Ločam. Najhuje zbiti pas gre iz Dramelj preko Špitaliča, 1 km stran od Konjic preko Konjiške vasi in Teganja proti Vrhovam. Tukaj je zabila toča vinograde, oklestila sadno drevje in uničila vse poljske pridelke in povrtino.

Neurje s kakor orehi debelo točo je razsajalo kakih 15 minut nad Zgornjo in Spodnjo Polskavo in nad Selami. Po teh krajih so zbite in uničene dobre tri četrtine poljskih pridelkov.

V občem je pa ves konjiški okraj zelo hudo prizadet in je obupano prebivalstvo nujno potrebno pomoči v odpisu davka in v brezplačni prehrani, ker sicer mu grozi največje pomanjkanje.

20 minut trajajoča toča nad Štrigovo in okolico

Nekaj dni pred pravkar opisano hudo vremensko nesrečo, ki je udarila tako občutno Savinjsko dolino in zagorsko kotlino, je zbil ledeni bič vse sadonosnike, vinograde, polja in travnike v Štrigovi pri Ljutomeru in po okolici. Okrog pol štirih se je z jugozapada približala nevihta, med katero se je vsula toča, ki je zajela Štrigovo in njeno okolico od Krpeca do Mure. Toča je padala polnih 20 minut. Bila je debela kakor lešniki, vmes pa so bila zrna v velikosti orehov. Toča je padala zelo na gosto, tako da je pokrila vso zemljo z belo plastjo. Pobelila je njive. Še nekaj ur po hudi uri je bilo toče na prisojnih straneh vse polno. Strašna toča je seveda napra-

Ni dolgo razmišljal. Oddirjal je in obrnil konja na stezo, ki je vodila proti Walserjevemu. Steza se je vila po gozdu. Mimo jezdeca so švigala debela drevesa. Blisk je naglo dirjal, toda Erikove misli so bile še hitrejše. Pohitele so k Walserjevemu in se ustavile pri Mariji Lin-scottovi. Mladenič je v duhu gledal plavalaslo deklico. Videl je njene sinje oči in mala, smehljajoča usta. Marija je bila Walserjeva sorodnica in je često prihajala na obisk. Tudi zdaj je bila tam. Njena brata, ki sta hotela postati covboja, pa sta stalno prebivala pri Walserjevih.

Gozd je zaostal. Pred jezdecem se je razprostirala livada, sredi katere je bila Walserjeva domačija.

Erik je v nekaj trenutkih prispel do ograje. Potem je jezdił skozi dve dvorišči, mimo svinjakov in hlevov. Nikjer ni videl žive duše. Naposled je prijezdil do hiše. Na stopnicah je sedel Marijin mlajši brat Ben. Ko je spoznal Erika, je naglo vstal in mu tekel nasproti.

»Erik, Bog te je prinesel!« je veselo vzkliknil. »Si se srečno vrnil? Bal sem se že zate!«

Erik je ustavil konja in se sklonil k dvanaestletnemu dečku.

»Bog te živi, mali junak!« ga je potrepil po rami. »Povej, ali si videl jezdeca v beli srajci, s širokokrajnim klobukom na glavi?«

Dečkov obraz je za hip potemnel.

»Da!« je odgovoril. »V hiši pri Mariji je.«

Medtem ko ga je Erik začudeno gledal, je s prosečim glasom nadaljeval:

»Erik, povej, ali bi mi hotel storiti neko uslugo?«

»Seveda!« je odvrnil mladenič. »Vsakemu rad pomagam, če le morem.«

»O, meni lahko pomagaš!« je vzkliknil dečko. Erika je začelo zanimati otrokovo govoričenje. Ni si mogel predstavljati, kako željo bi mogel imeti.

»No, povej, kaj te teži!« je dejal bodrilno. »Razbij Rogerjevo bučo! Prosim! Ali boš?« je fantek dejal zelo resno.

»Kateremu Rogerju?«

»Tistemu, ki je v hiši!«

»A tako!« je pripomnil Erik z glasom, iz katerega se ni dalo sklepati, ali je odgovor dečku ali samo izraz začudenja.

Nato je skočil s konja, pogledal dečka in zamomljal dvomno:

»No, če samo to želiš!«

Dečko je medtem že stal pri konju in ga božal po gobcu. Blisk ga je poznal in stal mirno.

Erik se je za hip zamislil. Z desnico se je potipal ob pasu, kakor da bi nekaj iskal.

Otrok ga je opazoval in pripomnil:

»Erik, samokres je na pravem mestu.«

Mladenič je nehote pogledal orožje, ki je bilo zataknjeno za pas. Res je bilo na pravem mestu.

sti ogromne množice so ga odvedli na streho visoke pariške hiše. Po navodilu Defontagea je moral Dumier držati roke vodoravno in mahati z njimi kakor ptič med letom. Letalski plašč je bil narejen iz peruti in je v resnici deloval, kajti Dumier je pristal na zemljo, sicer smrtno bled, toda živ in zdrav. Iznajditelj ga je nagradil z denarjem, a razen tega so ga še osvobodili.

Neverjetne nesreče. — Ameriške zavarovalnice zbirajo podatke o nesrečah, kar potrebujejo za svojo zavarovalno službo, da lahko ugotove, katere nesreče se dogajajo najbolj pogosto. Ugotovljene so bile vprav neverjetne nesreče. Letno poročilo ameriških zavarovalnic navaja nekaj neverjetnih nesreč. Mary Hall v Njujorku je pri-

vila velikansko škodo. Žitna polja so popolnoma zbita, kuruza je vsa okleščena, krompir pa moli v zrak le gola stebela. Vrtovi so popolnoma zbiti, tako da na sadnem drevju ni ostal skoraj noben sad, zelenjava pa je prav tako zbita. Toča je oklestila drevje tako, da so se ponekod med viharjem nabrali celi kupi listja. Trte ob hišah so popolnoma okleščene, grozdje pa je zbito na tla. Še hujša je škoda v vinogradih, kjer je uničenega tri četrte letošnjega pridelka. Škoda, ki jo je to-

ča napravila, gre v stotisoče in ljudje obupujejo, ko gledajo, kaj je ostalo od njihovega truda in znoja. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi v teh krajih kdaj padala tako gosta toča. Hvala Bogu, da je toča zajela le ozek pas, tako da ni oškodovan prevelik del okraja. Prizadetim pa bo treba vsekakor odpisati davke in jim priskočiti na pomoč od strani oblasti z žitom za kruh in s krompirjem.

pri katerih je bilo uničenih 46 poslopij in od teh dobra polovica stanovanjskih hiš. Od požarov prizadetih je bilo tudi nekaj gozdov. K sreči ni zaznamovati pri tolikih požarih nobene človeške žrtve. Škodo cenijo na 600.500 din. V največ primerih je povzročila požarne nesreče neprevidnost in slabi dimniki. V nekaj primerih vzrok požara ni dognan, ali pa gre za požig. Uničena poslopja so bila zavarovana za okrog 400.000 din.

Kosa mu je padla na glavo. V ptujsko bolnišnico je bil prepeljan 35 letni cestni mojster Franc Bohač iz Moškanje, kateremu je padla kosa na glavo in mu povzročila zevačo rano.

Starejši zidar hudo ponesrečil. V Zobjeku pri Ptujju je padel s strehe, ko je popravil dimnik, 59 letni zidar Ivan Rašl. Pri padcu si je zlomil levo roko in je dobil hude notranje poškodbe.

Posestnik umrl radi železniške nesreče. Na kolodvoru v Rogaški Slatini je prešteval blizu tira denar 60 letni posestnik Avgust Lavrenčič iz Tekačevega pri Slatini. Preslišal je prihajajoči vlak, ki ga je podrl in so mu odrezala kolesa obe nogi pod kolonom. Po nesreči so ponesrečenca koj prepeljali v celjsko bolnišnico, a je umrl radi prevelike izgube krvi.

Posestnica si drugič zlomila nogo. Roza Kokalj, 60 letna posestnica iz Slov. Konjic, si je letos že drugič zlomila desno nogo. Pred 10 tedni se je vrnila s poceljeno nogo iz bolnišnice, drugič ji je spodrsnilo in z ravno isto strto nogo je morala zopet v celjsko bolnišnico.

Posledica zloma vilice na kolesu. 31 letni dlnar Franc Gaberc iz Pružinske vasi se je peljal pri Štorah na kolesu, na katerem so se zlomile vilice in je padel. Pri padcu se je hudo potolkel po glavi, rokah in nogah.

Nevaren padec na povratku z Boča. Ko se je vračal z družbo z izleta z Boča 42 letni Jože Zupanc s Poljčan, je zdrčal v globok prepad, iz katerega so ga izvlekli njegovi tovariši. Zupanc se je hudo poškodoval na glavi, rokah ter nogah in so ga oddali v resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Hudo se poškodoval pri skoku v vodo. Alojz Tratnik, 26 letni posestnikov sin iz Nove cerkve pri Celju, se je kopal v Dobnici. Pri skoku v vodo je priletel tako nesrečno na skalo, da se je hudo poškodoval na glavi ter tilniku. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

Mlad rudar smrtno ponesrečil v rovu. V Zagorju ob Savi je padel v rovu na glavo kolesa in prebil lobanjo 28 letnemu rudarju Ferdinandu Očepeku iz Čolnišč, ki je bil pri priči mrtev.

Na splavu si zlomil nogo. Na Rečici ob Savinji si je zlomil na splavu nogo 28 letni de-

Novice iz domačih krajev

Zastopnik mariborske mestne občine pri Kmetijski zbornici. Na redni seji mestnega sveta 17. julija je bil izvoljen za zastopnika mariborske mestne občine v Kmetijsko zbornico edini kmetovalec mestnega sveta posestnik g. Ivan Velker iz Gajeve ulice, ki ima posestvo pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

S hlodi naložen voz je pokopal pod seboj in popolnoma zmečkal hlapca. V tako zvanem Robnikovem jarku v Ribnici na Pohorju se je pripetila 18. julija popoldne smrtna nesreča, katere žrtev je postal 59 letni hlapec posestnika in gostilničarja Ivana Viltušnika Alojz Kotnik, dočim je drugi hlapec Anton Kušnik še pravočasno rešil življenje. Oba hlapca sta spravljal za svojega gospodarja les s Pohorja. S hlodi težko naložen voz je zgrmel z ozke poti v strugo tamkajšnjega potoka. Voz je pokopal pod seboj hlapca Alojza Kotnika in ga popolnoma zmečkal. Bil je na mestu mrtve. Njegov tovariš je v zadnjem trenutku skočil od voza in si tako rešil življenje. O smrtni nesreči je takoj obvestil gospodarja in sosedo, ki so mrtvega Kotnika spravili v Ribnico.

Kolesarja ponesrečila. Kraiger Lojze iz Prevalj in Trbovšek Stefan iz Guštanja sta se s kolesi vračala iz Kamniških planin. Na potu med Mozirjem in Šoštanjem je hud klanec z ostrimi ovinki. Pri prvem ovinku je padel Kraiger s kolesa, obležal je v nezvesti in dobil močne poškodbe na roki, nogi in glavi. K sreči je prišel na kraj nesreče dr. Medič iz Šoštanja in mu nudil prvo pomoč. Na istem klancu je Trbovšek v veliki brzini odpovedala zavora in se je pri tretjem ovinku zvrnil v obcestni jarek, padel je nesrečno na kolo, si nalomil rebro ter dobil poškodbo na trebuhu.

Celjski tovarniški delavec utonil v Dravi. V Dravi v Mariboru je utonil 28 letni delavec v celjski Westenovi tovarni Jožef Melhar z Ostrožnega pri Celju. Smrtno ponesrečen je bil v mariborski okolici na orožni vežbi.

Ribič otel iz Drave v zadnjem trenutku devetletno deklico. Pri brodu v Melju v Mariboru ima brodar Merdavs čoln, v katerega sta se hodili igrati sedem- in devetletni hčerki tekstilne delavke Radovanovič. Brodar je deklici že parkrat napodil iz čolna, v katerega sta vedno znova silili. Devetletna Nadica se je preveč nagnila iz čolna in se opčila v Dravo, koje tok je otroka hitro odnesel. Ljudje, ki so bili z brega pričali nesrečo, so kričali ter hiteli ob obrežju, vendar ni bilo nikogar, ki bi se pognal v deročo reko za otrokom. Na srečo je lovil blizu Hutterjeve tovarne ribič iz čolna ribe. Kakor hitro je opazil nesrečo, je sprostil čoln in urno odveslal proti deklici, katero je potegnil iz valov v zadnjem trenutku ter jo otel sigurne smrti.

Konj brcnil hlapca v obraz. V mariborsko bolnišnico se je zatekel 23 letni hlapec Jožef Klemenšek iz Sp. Korene pri Sv. Barbari v Slov. goricah, katerega je brcnil konj v obraz in mu ga razbil.

Kmalu umrl na posledicah padca z gugalnice. V mariborski bolnišnici je umrl kmalu po nesreči 68 letni bivši krojač Viktor Babič iz Gradiške pri Pesnici v mariborski okolici. Babič in njegova žena sta se zabavala z gugalnico za otroke. Nekaj časa je gugal mož ženo in obratno. Med to zabavo pa je starček odfrknil v velikem loku z gugalnice in si je nalomil pri padcu hrbtenico. Hitro so ga prepeljali v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli pomagati.

Mlatilnica potegnila viničarki kožo z glave. V Jakobskem dolu v Slov. goricah so mlatili. 52 letni viničarki Mariji Tomažič je pri tem opravilu spodrsnilo, da je padla. Mlatilnica jo je zagrabil za kite, ji potegnila kožo z glave in povrh si je reva še zlomila desno roko. Tomažičevo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Velika škoda radi požarov v prvem polletju 1940 v Ptujju in okolici. V prvem polletju 1940 je bilo v Ptujju in po okolici 31 požarov,

šla ob življenje pri čudni nesreči. Sedela je na okenski polici v svojem stanovanju v petem nadstropju in čitala knjigo. Ko se je vrnil domov mož, je pristopil k nji in ji povedal neko šalo. Ženi je bila šala tako všeč, da je izbruhnila v krčevit smeh, pri tem izgubila ravnotežje ter strmoglavila skozi okno na cesto. — V Summitu se je neki Beason sprl s svojimi vročokrvnimi tovariši in prepričal se je končal s tem, da mu je prijatelj zabol del nož v prsi. Poklicali so rešilni voz, ki je ponesrečenca odpeljal. Med potjo je pa prišlo do trčenja. Rešilni voz je bil povsem razbit. Poklicali so drug rešilni voz, ki se je med potjo iz nepojasnjenega razloga vnel, tako da so ranjenca komaj rešili iz plamenov. Šele s tretjim avtomobilom

»Erik, jaz bom skrbel za konja,« se je spet oglasil dečko. »Oves mu bom dal. In odrgnil ga bom, da bo prej suh. Ti pa mi naredi veselje in premikasti tega Rogerja.«

V Erikovi notranjosti je vladala neka razdvojenost, a vključ temu se je nasmešnil ob otrokovi želji.

»Dobro skrbi za konja! Toda povej, zakaj ti je Roger tako napoti?«

»Ker se slini okrog Marije!«

»Morda si ljubosumen?«

»Ljubosumen?« ga je začudeno pogledal. »Kaj hočeš s tem povedati?«

»Morda hočeš sestrino ljubezen zase pridržati in je ne privoščiš drugemu?«

Dečko ga je pogledal še bolj začudeno.

»Erik, ali si med ježo padel in si pretresel možgane? Jaz ne zaviram Marijine ljubezni tistemu, ki jo zasluži. A ta Roger...«

Ni nadaljeval, ampak je stisnil pesti in divje gledal. Čez čas je vzklil:

»Oh, zakaj nisem večji!«

Obrnil je konja, da bi ga odvedel v hlev. Erik ga je zgrabil za roko.

»Čakaj! Govoriva odkrito in pošteno ko moža. Povej: kaj je zgrešil Roger?«

»Mislim, da je velik lopov. Prosim, Erik, povej to Mariji.«

»Morda ji bom povedal,« je odvrnil mladenič in se napotil proti stopnicam.

Dečko je gledal nekaj časa za njim, potem pa zaklical:

»Erik, nič ne povej! Marija ne bi verjela in bi se morda ravno zaradi tega dala premočiti od tega lopova. Raje kar z njim obračunaj!«

Erik je bil razburjen in je hitel, da bi čimprej mogel presoditi položaj. V naglici je preskočil po dve stopnici. Na zadnji je obstal in se razgledal. Na desni strani stopnišča je bil štirioglat prizidek z majhnim oknom. Okno je bilo zaprto, toda Erik je vključ temu videl v sobo. Takoj je zagledal Marijo in tujca. Erik se je čutil že temu, da je našel tega človeka tu, še bolj pa se je čutil tujčevemu vedenju.

Tujec je stal pri visoki peči. Z levico se je držal za rob peči, z desnico pa je živahno mahal. Ravno je končal z nekim pripovedovanjem in se je glasno zasmel. Bil je lep, prikupljiv človek. Imel je raven nos, temnorjave obrvi. Oči so bile v primeri z obrazom majhne, toda iz njih je zrla ljubeznivost.

Erikovo srce je močno utripalo. Globoko je vzdihnil. Potem pa se je pomiril in je bolj čutil začudenje kot pa bol ali razburjenost. Njegov pogled je švignil od tujca k Mariji.